

Darmspoelen met een rectumcanule

U hebt het advies gekregen om bij uw kind te gaan darmspoelen met een canule. In deze folder leest u wat het darmspoelen met een rectumcanule inhoudt en hoe het verdere verloop zal zijn.

Wat is het darmspoelen?

Het doel van deze handeling is het voorkomen en/of behandelen van obstipatie (verstopping) bij uw kind. Het handmatig darmspoelen vindt plaats tot ongeveer 3-jarige leeftijd. Na de leeftijd van 3 jaar wordt er een andere methode gebruikt voor rectaal spoelen.

Het darmspoelen is een manier om het laatste gedeelte van de dikke darm, de endeldarm, te legen. Het spoelen gebeurt met lauw water. In de endeldarm brengt u een hoeveelheid water in, daarmee spoelt u de ontlasting uit de endeldarm van uw kind. De hoeveelheid water die u gebruikt, is afhankelijk van het gewicht van uw kind:

- U spoelt met 10 ml. water per kilogram (kg.) lichaamsgewicht bij kinderen tot 10 kg. Dus weegt uw kind 8 kg. dan spoelt u met 80 ml. water.
- Weegt uw kind meer dan 10 kg. dan spoelt u met 20 ml. water per kilogram (kg.) lichaamsgewicht. Dus als uw kind 12 kg. weegt, dan spoelt u met 240 ml. water.

Het kan zijn dat de arts anders beslist over de hoeveelheid water. Dan vertellen wij dit aan u.

Wanneer wordt het darmspoelen voorgeschreven?

De arts schrijft darmspoelen voor bij kinderen, waarbij de obstipatie niet of niet alleen met medicijnen verholpen kan worden. Dit komt voor bij kinderen met:

- de ziekte van Hirschsprung;
- spina bifida;
- aangeboren afwijkingen aan het anaalgebied;
- obstipatie door onbekende oorzaak;
- bij incontinentie van ontlasting.

Hoe tevreden bent u over uw specialist of ziekenhuis? Geef uw mening op [ZorgkaartNederland.nl](https://www.zorgkaartnederland.nl)

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Vorbereiding

Uw kind mag tot een uur voor het darmspoelen gewoon eten en drinken. Het advies is om uw kind eerst te spoelen en dan te laten eten of drinken. Vaak wordt uw kind namelijk misselijk al er met een volle maag gespoeld wordt.

Materialen/benodigdheden

- een korte siliconen rectaal canule (lengte 15 cm) charrière (dikte)maat 15, 21 of 24. De arts of verpleegkundige vertelt u welke maat voor uw kind geschikt is;
- 50 ml blaasspuit (minimaal 2);
- maatbeker met een afgesproken hoeveelheid handwarm (ongeveer 37 graden) water volgens afspraak met de arts of verpleegkundige;
- zoete olie, arachideolie of vaseline;
- luiers en/of celstof onderleggers;
- bekkentje of bakje om water en ontlasting in op te vangen;
- zo nodig een waskom, washandje en handdoek;
- dekentje of handdoek om de afkoeling van uw baby tegen te gaan.

Uitvoering

- was uw handen met zeep;
- zet alle materialen klaar;
- luier en/of onderlegger op het aankleedkussen leggen;
- leg uw kind in de positie waarin het het prettigst ligt: op de linker zij of in rugligging met opgetrokken beentjes (dit om weerstand/tegenstand te voorkomen);
- zorg dat het bovenlichaam van uw kind goed afgedekt is tegen afkoeling;
- blaasspuit en canule vullen met het water uit de maatbeker;
- giet olie over de canule of vet in met vaseline;
- breng de canule voor 2/3 (10 cm) rustig in de endeldarm, bij weerstand niet forceren;

N.B. Bij kinderen met de ziekte van Hirschsprung komt er vaak bij het inbrengen van de canule al lucht en ontlasting vrij zodra u met de canule langs het aangedane deel van de darm bent.

- Het water inspuiten met enige kracht (niet te krachtig, net genoeg om werveling van het water in de darm te veroorzaken waardoor het hoger op de darmen in stroomt);
- Als de spuit leeg is deze loskoppelen van de canule;
- Beweeg nu canule voorzichtig heen en weer;
- Vaak zal uw kind spontaan gaan persen;
- Het is belangrijk dat het water zoveel mogelijk terugkomt, soms komt er niet bij de eerste spuit water terug, maar aan het eind van het spoelen moet wel alle vloeistof uit de darm zijn gelopen;
- Als er geen ontlasting komt, dan de spuit weer aankoppelen en wat zuigkracht gebruiken. Of probeer overvulling van de darm te bereiken door een paar spuiten

achter elkaar in te spuiten zonder dat het waterweg kan lopen. Niet meer dan de maximale hoeveelheid die in 1x is afgesproken. Zachtjes de buik masseren of de beentjes bewegen kan ook goed helpen;

- Herhaal de procedure; altijd minimaal 3x spoelen totdat duidelijk is dat de ontlasting dun/brijig uit de canule loopt;
- Opletten dat de canule niet door de ontlasting verstopt raakt, zo nodig de canule manipuleren dat er wel vocht uitkomt. Liever de canule niet uit de anus halen, dat is onprettig voor uw kind;
- Let op of de vloeistof die uit de darmen loopt steeds helderder wordt;
- Er moet gespoeld worden tot er heldere vloeistof terugkomt of wat er is besproken met uw arts;
- Kinderen met de ziekte van Hirschsprung kunnen met heel veel kracht de ontlasting onverwacht lozen tot op grote afstand, een echte ontlading, bescherm kleding en uw omgeving goed;
- Billen van uw kind wassen en uw kind aankleden;
- Canule huishoudelijk schoonmaken (niet uitkoken);
- De canule en spuit na één week gebruik vervangen.

Tip: Neem uw kind na het spoelen mee onder de douche of in bad.

Hoe vaak spoelen?

U moet spoelen tot de spoelvloeistof helder terugkomt. Soms komt het na 1x spoelen al helder terug. Maar u moet altijd bij elke darmspoeling 3x spoelen om te weten of het rectum schoon is als de ontlasting dun/brijig is mag u stoppen met spoelen.

Een spoelsessie mag nooit langer duren dan 20 - 30 minuten. Dit om uitputting of afkoeling van uw kind te voorkomen. Bij een heftige obstipatie is een kind nooit na de eerste keer spoelen al schoon, dan moet u uw kind meerdere keren per dag spoelen om het doel te bereiken. De arts of verpleegkundige bespreekt dit met u.

Bijzonderheden

- Bij weerstand tijdens het inbrengen van de canule, kunt u terwijl u het water inspuut voorzichtig proberen de canule hoger op te voeren.
- Geen kracht gebruiken, bij twijfel neemt u contact op met de verpleegkundige of arts.
- Tijdens het spoelen, de canule rustig heen en weer bewegen of wat draaien, zodat het water en de ontlasting goed kunnen aflopen.
- Als er een (pijnlijke) beschadiging van de anus is ontstaan (fissuurtje) door bijvoorbeeld eerder spoelen of harde ontlasting, dan kunt u een klein beetje vaseline of olie aanbrengen bij de anus vóór het inbrengen van de canule.
- Soms kan er wat licht rectaal bloedverlies optreden tijdens of na het spoelen. Dit kan komen door irritaties van het darmslijmvlies. Als dit vaak optreedt, laat dit dan weten aan de verpleegkundige of arts.

- De billen van uw kind vragen extra verzorging. Gebruik hiervoor een beschermingscrème, zoals sudo crème of zinkzalf.
- Spoelt u uw kind als onderhoud om obstipatie te voorkomen, dan is 1x daags spoelen met een afgesproken hoeveelheid vloeistof voldoende. (of volgens voorschrift van arts/verpleegkundige)
- Als uw kind groter/ouder wordt, zal een dikkere maat canule nodig zijn, omdat de ontlasting van samenstelling verandert door andere voeding. Bijvoorbeeld door het eten van fruit en groente.
- Als uw kind groter en zwaarder wordt, moet u ook de hoeveelheid water aanpassen aan het gewicht (10 ml/kg lichaamsgewicht of 20 ml/kg lichaamsgewicht). Bespreek dit met uw verpleegkundige.

Nazorg

Samen met de arts en/verpleegkundige wordt bepaald hoe vaak u deze handeling uitvoert per spoeling. Ook bespreken zij met u hoe vaak u de darm moet spoelen per dag of per week. De verpleegkundige houdt contact met u. Zij maakt een telefonische afspraak met u. Dit is in principe na twee weken. Bij vragen of problemen kunt u altijd eerder contact opnemen.

Materialen

De verpleegkundige bestelt de eerste keer het materiaal voor u bij een medisch speciaalzaak. Daarna kunt u dat zelf doen. Naarmate uw kind groter wordt, wordt ook de maat van de canule groter. Neem dan contact met ons op, dan kunnen wij u helpen een nieuwe maat canule te bestellen. Het darmspoelen op deze wijze wordt gedaan tot ongeveer 3- jarige leeftijd, hierna kan uw kind de darmen op een andere wijze spoelen, u wordt hiervoor zo nodig geïnformeerd.

Tips

De buik masseren (met de klok mee), helpt als uw kind last heeft van buikkrampen of pijn in de buik. Ook zorgt het voor een betere verdeling van het water in de darmen.

Als de weerstand blijft bestaan bij het opvoeren van de canule, stop dan met spoelen en neem contact op met de verpleegkundige of de behandelend arts.

Vragen

Neem bij vragen contact op met uw behandelend kinderarts of pipoverpleegkundige via secretariaat kindergeneeskunde, 040 - 888 8270.